

Consultatiereactie Landelijke Doelen Natura 2000

Graag reageren wij op de voorgenomen landelijke doelen Natura 2000. Het is positief dat de herijking van de landelijke Natura 2000-doelen plaatsvindt.

In het werkgebied van onze vereniging zijn zowel Kolland en Overlangbroek als Rijntakken overbelast met stikstof. Dit blijkt uit allerlei rapportages, waaronder de Natuurdoelanalyses en de adviezen van de Ecologische Autoriteit. Het bevoegd gezag, de provincie Utrecht, komt niet of nauwelijks in actie, doet telkens nieuw onderzoek en 'verpakt' het aanpakken van de problemen in het stroperige gebiedsproces, waarin maatschappelijke en natuurorganisaties nauwelijks in mogen participeren. Wij verwelkomen dus iedere actie die helpt om de situatie te verbeteren.

Een actuele en wetenschappelijk onderbouwde bijstelling is nodig om effectief natuurherstel te kunnen realiseren. Helaas schieten de voorgestelde conceptdoelen nog tekort om het gewenste doel -natuurherstel in Nederland - daadwerkelijk te bereiken, wij lichten dat hieronder nader toe.

1. Ontbrekende doelen voor soorten

Voor meerdere soorten zijn nog geen landelijke doelen geformuleerd. Dit betreft onder andere beschermde soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten die inmiddels duurzaam in Nederland voorkomen maar waar nog geen gebieden zijn aangewezen, zoals de kraanvogel, zeearend en middelste bonte specht. Tevens ontbreken de doelen voor stadsvogels en boerenlandvogels, omdat die zich voornamelijk buiten Natura 2000 begeven. Ook voor deze soorten zijn er herstelverplichtingen. Wij verzoeken u de ontbrekende landelijke doelen voor bijlage IV-soorten, recent gevestigde soorten en voor stadsvogels en boerenlandvogels nog vast te stellen en waar dat logisch is mee te nemen bij de definitieve vaststelling van de landelijke Natura 2000-doelen.

2. Te lage doelen voor soorten en habitattypen

Voor een aanzienlijk deel van de soorten en habitattypen zijn doelen vastgesteld die lager liggen dan de wetenschappelijk geadviseerde waarden. Vaak is gekozen voor het midden van een bandbreedte, terwijl het hanteren van de bovengrens juist wenselijk is om voldoende ecologische zekerheid in te bouwen. Zeker als herstelmaatregelen lokaal niet haalbaar blijken, is het van belang om elders ruimte te hebben via hogere landelijke doelen. Wij verzoeken u de landelijke doelen aan te scherpen door de bovengrens van de wetenschappelijke bandbreedtes als uitgangspunt te nemen, om zo meer ecologische zekerheid en flexibiliteit te creëren.

3. Onvoldoende onzekerheidsmarge

Het hanteren van het strikt noodzakelijke als doel, zonder marge voor onzekerheden in uitvoering en ecologische condities, maakt dat het niet halen van een doel automatisch leidt tot het niet behalen van de gunstige staat van instandhouding. Daarmee is het juridisch en ecologisch kwetsbaar beleid. Door doelen iets hoger te stellen dan het strikt noodzakelijke wordt ruimte gecreëerd voor tegenvallers én flexibiliteit bij gebiedsgerichte afwegingen. Wij verzoeken u om in de definitieve vaststelling van de doelen structureel een ecologische onzekerheidsmarge in te bouwen, zodat het beleid juridisch robuuster en ecologisch effectiever wordt.

4. Onvoldoende aansluiting op de Natuurherstelverordening (NHV)

In de NHV is vastgelegd dat herstelmaatregelen uiterlijk in 2050 genomen moeten zijn voor nagenoeg de volledige benodigde referentieoppervlakte. Bij uitzondering kan er uitgeweken worden naar een percentage tussen de 90 en 100%. In de voorgestelde doelen wordt echter in meerdere gevallen onder de 90% van deze oppervlakte gebleven, zonder ecologische motivering. Dit is niet in lijn met de verordening en ondermijnt de juridische houdbaarheid van het nationale herstelplan. Wij verzoeken u de voorgestelde doelen in lijn te brengen met de verplichtingen uit de NHV, door minimaal de volledige benodigde referentieoppervlakte als uitgangspunt te hanteren.

Tot slot vragen wij om meer transparantie in de onderbouwing van keuzes die afwijken van wetenschappelijke adviezen, een gedegen onderbouwing voorkomt juridische problemen op een later moment en draagt bij aan maatschappelijk draagvlak.

Wij danken u voor de mogelijkheid tot inspraak en hopen dat bovenstaande aandachtspunten worden meegenomen bij het vaststellen van de definitieve landelijke doelen.

Met vriendelijke groet,

Wijk bij Duurstede, 27-05-2025

Henny Olthof, Vereniging Natuur en Milieu / IVN-afdeling Wijk bij Duurstede

www.ivn.nl/vnmw